

Spominski večer Simonu Gregorčiču. S koncertom, ki je obsegal le na Simon Gregorčičeve besede zložene pevske skladbe, je počastila „Glasbena Matica“ v dični obliki dne 19. januarja v ljubljanskem „Narodnem domu“ in dne 26. jan. v „Unionu“ rajnega pesnika-lirika. Stališče, ki ga zavzema Gregorčič v slovenski literaturi, pomen, katerega je njegova pesem narodu, je označil v pričetnem govoru z blestečimi, temperamentnimi besedami prof. dr. Fran Ilešič s prepričevalnostjo, ki jo je rodila idealna, gorka vnema za pesnika, ta simpatični pojav na polju slovenskega pesništva. In zvrstili so se za njim v svojih skladbah, ki jih je pesnikova beseda navdahnila k skladanju, slovenski skladatelji Jakob Aljaž, p. Hugolin Sattner, Risto Savin, Josip Michl, Anton Foerster, Emil Adamič, Anton Nedvčed, F. S. Vilhar. Podal je spored srečno izbiri, skladbe, ki zanimljejo, ki kažejo, kako plodonosno je obrodila produkcija zadnjih let na glasbenem torišču Slovencev. Z moškima zboroma „Na bregu“ in „Na dan!“ izvablja Jakob Aljaž prav krepko, dobro karakterizujoče svojim strunam zvoke, ki svedočijo o nemali rutini, ki si jo je skladatelj pridobil z neumornim skladanjem, glasi se iz njih svežost preprostosti, po kateri stremi, hoteč podati narodu lahko izvedljive, vendar umno zasnovane zборе. Izmed p. Hugolin Sattnerjevih skladb „Lastovkam“, „Zaostali ptič“ in „O nevihti“ je poslednja, mešan zbor, vsekakor najboljša; v nji je zajel skladatelj ob srečnem besedilu s krepko invencijo slike velikih potez, v katerih mu je zarajala kaj srečno, učinkljivo muzikalna duša in odzvalo se je tudi srce, da je zalilo s čutom tematično vzgrajeno delo. V predsmrtnici Rista Savina „Kropiti te ne smem“ čujemo resno, baladno vzhičeno pesem spevne melodike, v Josipa Michla velikem spevu „Človeka nikar“ vzleta in muzikalnega znanja prepojeno skladbo, ki jako prija koncertnemu sporedu. Antona Foersterja prelepi „Njega ni“, ena njegovih najboljših skladb, toplo občuten, harmonijski in melodiški presenetljiv četverospjev, je to pot podal moški zbor z reprodukcijo, ki je svedočila v svoji bravurni, kristalizirajoči obliki o vestnem, minucioznem študiju. Istega skladatelja samospjev „Naša zvezda“ je vzkipek iz globine čutapolnega srca. Antona Nedvčeda pesmi „Njega ni“ in „Pogled v nedolžno oko“ ter mešani zbor „Nazaj v planinski raj“ so ljubi znanci skladateljeve gladko in melodijozno ustvarjajoče pa v dušo segajoče lirike. Prikupljiv je Emila Adamiča solonapev „Pri zibelki“, ljubka, prirčna, v mehkih tonih se topeča skladba. F. S. Vilharja „Naša zvezda“ in „Oj z Bogom, ti planinski svet!“ sta zbora, dobro znana in priljubljena po vzletnem, arijoznem patosu, ki ju krilati k zagotovljenemu učinku; moti pa tu starokopitni, nekda pač priljubljeni mrmrajoči zbor.

Pod taktovko mojstra-kapelnika, koncertnega vodje Mateja Hubada mora uspeti zborov koncert; privadili smo se, smatrati vodjo Hubada za poroka vestni, zreli uprizoritvi, vsak koncert je nam le novo potrdilo opravičenosti takega zaupanja. Zrelega, izbranega petja, ki odiči na novo dobro ime koncertnega društva, smo bili priča prav v zadnjem koncertu, ko je šlo za proslavo spomina pesnika, ko je svečanostno razpoloženje samo povzdigovalo in pa bodrilo zbor. Solonapevi so bili poverjeni zagrebškima opernima pevcema Ernestu vit. Cammaroti in Bogdanu pl. Vulakoviću in gre tema zasluga, da so tudi solonapevi ob strani zborovih krasot glasovno prodrli in da je bil koncert le nepretrgana vrsta zanimanje budečih in

vzdržujočih točk. Priznalno se je spomniti tudi diskretnega in točnega spremljevanja na klavirju, kateri posel je opravil Miko Štrtof vse pohvale vredno.

Dr. V. Foerster.

Jakob Aljaž: I. zvezek mešanih in moških zborov. Cena 60 h. — V Ljubljani, 1907. Založila „Kat. bukvarna“. Natisnila „Katoliška tiskarna“.

Idrijske narodne pesmi. Nabral za moški in mešani zbor ter harmonizoval Zorko Prelovec. Založilo delavsko bralno društvo v Idriji. Cena 80 h, s pošto 10 h več. Na prodaj pri Fr. Ciniburku in V. Lapajnetu v Idriji in v „Narodni knjigarni“ v Ljubljani. Knjižica obsega 21 ljubkih narodnih pesmi, in sicer narodnih po duhu in po napevih. Pevskim društvom bode knjižica jako dobro služila.

Upodabljajoča umetnost

Slovenska moderna umetnost, pomen razstav in kritik. Vsakega umetnika prešine veselje, kadar sliši o kaki nameravani razstavi, tem bolj, če se priredi v domači deželi. Zanima se za dela umetnikov znanih in neznanih in težko pričakuje trenotka, da bi videl nove stvaritve svojih tovarišev. Marsikateri umetnik je ali bi že nekako zaspal v tujini, njegovo ime je ali bi postalo že neznano v domovini; ko pa čuje o razstavi, zbere proizvode svoje ter napne vse svoje moči, da bi ustvaril, kolikor še utegne, zopet kaj novega, umetniškega. Kajti na razstavi je najugodnejša prilika umetniku, obrniti nase pozornost s svojimi deli, si pridobiti ugleda in ž njim naročil.

Marsikdo bi pa tudi ne poznal proizvodov domačih umetnikov, ako bi ne bilo razstav, in ne imel bi prilike, učiti se razločevati dobro delo od slabega ter si izobraževati čut za umetniško dovršenost.

Velikega pomena so razstave tudi za ves narod, ker o razstavljenih predmetih se ne razpravlja in ne piše samo doma, temuč glas o njih gre daleč po svetu; tujci in v tujini živeči rojaki zaznajo, da tudi na Slovenskem živijo umetniki, da tudi slovenski narod živi za umetnost.

Umetniki se s prireditvijo razstav žrtvujejo ne samo za svoj obstanek, za svoj ugled, temveč tudi za proslavo domovine, zato pa je tudi nje dolžnost, podpirati umetnike in jim pomagati s sredstvi, da jim je mogoče pokazati talente ter ustvarjati umotvore.

Na Slovenskem je žalibog le slišati: čemu pa naj bodo razstave, posebno za sedanjo moderno umetnost, češ, saj se vidi le malo lepega, dobrega, res umetniškega. V tem oziru moramo vpoštevati, da je sedaj jako kritičen čas, čas prehoda k nekaj popolnoma novemu, preprostemu, naravnemu, da ne tičimo vedno v antikah, vedno v enem in istem kakor pred tisoč leti. In ravno v tej dobi so razstave tem bolj potrebne in višjega pomena za izobrazbo okusa in za umevanje novega sloga, zlasti pa zato, da se naša umetnost osamosvoji, da si pridobi svoj poseben narodni značaj, seveda na podlagi moderne smeri.

(Dalje prihodnjič.)

Slovenski umetniki na tujem. Umetniških razstav, ki se prirede v kratkem med Poljaki v Varšavi, Krakovu in Poznanju, se udeleže tudi slovenski slikarji, in sicer sledeči člani umetniškega kluba Save: gg. Jakopič, Grohar, Strnen, Žmitek, Jama in gospodična Klein.